

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	5 augustus 2023
Zaaknummer	Z2023-00000490	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00012239	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	17 maart 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften bij de ontheffing 2. Voorgeschreven maatregelen 3. Locatie plangebied en aangetroffen verblijfplaatsen		

Loo Plan B.V. heeft namens Cazas Wonen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Heinkuitenhof, Heinkuitenstraat, Meerweg en Torenlaan in Abcoude (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z2023-00000490.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten, rustplaatsen of eieren van de gierzwaluw.
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren, en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 oktober 2025.

Verder hebben we besloten geen ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk storen van de gierzwaluw en van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren, en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de laatvlieger.

Aan de ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

Woningcorporatie Cazas Wonen is voornemens planmatig onderhoud met energetische upgrade uit te voeren aan 33 woningen in Abcoude (complex 3009 en 3010). De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*) en de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Voor de periode van 1 september 2023 tot en met 31 oktober 2025.

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, vierde lid, van de wet voor zover dit betreft het verstoren van gierzwaluw. Doordat de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de voornoemde vogelsoort wordt uitgevoerd, wordt er zoals genoemd in 3.1, vijfde lid, van de wet geen verstoring met wezenlijke invloed voor de staat van instandhouding verwacht.

Tevens heeft u ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 eerste, tweede en vierde lid van de wet voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren, en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Doordat de werkzaamheden de verblijfplaats in de kwetsbare periode van deze soort zullen ontzien, wordt niet verwacht dat de bovenstaande verbodsbepalingen worden overtreden.

Gelet op het bovenstaande is ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in 3.1, vierde lid, van de wet en 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, ten aanzien van de gierzwaluw en de laatvlieger, hier niet aan de orde. U moet zich wel houden aan de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

2.3 Toetsingskader

De gierzwaluw is beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming en de gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatief voor locatie

“De voorgenomen werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woningen, de werkzaamheden zijn locatie gebonden. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.”

Alternatief voor werkwijze en inrichting

“Met de hier voorgestelde werkwijze en de te plaatsen voorzieningen is er een goede afstemming tussen de wettelijke verplichtingen, leefbaarheid in de wijk én besteding van maatschappelijke gelden.

Er is gekozen voor isolatie van buitenaf via dak en de bestaande spouwmuur omdat naast het isoleren, het voegwerk voor een groot deel aan vervanging toe is, de gevels gereinigd en geïmpregneerd moeten worden. Door de opbouw van de eengezinswoningen zorgt het plaatsen van de steigers ten behoeve van gevelherstel en reiniging mogelijk al voor vernieling van verblijfplaatsen (plaatsen van vaste steigers met mogelijk steigerdoeken). Daarnaast is het isoleren van de gevels aan de binnenzijden van de woningen ongewenst. Om aan de binnenzijde te isoleren moeten bewoners tijdelijk uit huis worden geplaatst om ruimte te maken voor de werkzaamheden. Daarnaast gaat het isoleren aan de binnenzijde ook ten koste van een deel van de woonruimte.

Bij de woning waar het laatvliegerverblijf is aangetroffen (Torenlaan 14) en de aangrenzende woning in het huizenblok (Torenlaan 12) is ervoor gekozen om geen dak- en spouwmuurisolatie uit te voeren. De woningen hebben al een energielabel A en hoge B, dus verder isoleren zou niet veel winst opleveren. De werkzaamheden bij Torenlaan 12 en Torenlaan 14 zullen enkel bestaan uit het vervangen van de spouwmuurankers en het plaatsen van zonnepanelen. De huidige verblijfplaats van laatvlieger, maar ook van gewone dwergvleermuis en gierzwaluw, blijven hiermee intact.

Er wordt gestreefd om zoveel mogelijk direct permanente voorzieningen te plaatsen, om zo de kans op dubbele verstoring te verkleinen. Zodra een tijdelijke voorziening die in gebruik is genomen weer wordt verwijderd, moet de beschermde soort opnieuw wisselen van verblijfplaats.

Vanuit het oogpunt van de vleermuizen zou er niks op tegen zijn om de geplaatste tijdelijke voorzieningen te behouden na afronding van de werkzaamheden. Dit biedt immers meer potentiële verblijfplaatsen in de omgeving van het projectgebied. Het behouden van de tijdelijke mitigatie is echter ongewenst. Het is onvermijdelijk dat in de toekomst onderhoud of andere werkzaamheden zal moeten plaatsvinden aan deze woningen. Hierdoor worden deze verblijfplaatsen alsnog worden verstoord of vernield. Dit zou leiden tot situatie waarbij specifiek ontheffing moet worden aangevraagd voor het verwijderen van kasten en plaatsen van mitigatie voor mitigatie. Deze werkwijze is, zeker op de langere termijn, niet uitvoerbaar.”

Alternatief voor planning

“Corporaties in Nederland staan voor een grote opgave om aan de afspraken uit het Energieakkoord invulling te geven. Deze doelen zijn enkel te bereiken als gedurende het gehele jaar werkzaamheden worden uitgevoerd. Binnen dit project zal buiten het broedseizoen van de gierzwaluw en de meest kritische periode van de vleermuis (het kraamseizoen, lopend van 15 mei t/m 31 augustus) gewerkt worden. Binnen de randvoorwaarden van het werk (afspraken met bewoners, Gemeente, doelen in Klimaatakkoord) is het niet mogelijk om geheel buiten de kritische periode van winterrust van de vleermuizen (1 november tot 1 april) te werken. Door tijdig mitigerende maatregelen te treffen worden de effecten verzacht.“

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: “In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid”. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: “In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

Onderbouwing en beoordeling van belangen

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn, omdat:

“In het Klimaatakkoord van Parijs is afgesproken om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Ten einde de CO₂-uitstoot (als veroorzaker van de opwarming) te verminderen, zet de Rijksoverheid in op onder meer energiebesparende maatregelen.

De woningeigenaar, Cazas Wonen, heeft zich hieraan gecommitteerd en isoleert in de loop van de jaren haar woningbestand. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot. In een slecht geïsoleerde woning moet immers meer gestookt worden om een warm binnenklimaat te behouden. De te treffen maatregelen zijn erop gericht om minimaal energielabel A+/A++ te behalen. De huidige projectwoningen hebben een gemiddeld energielabel B/C (zie overzicht huidige energielabels).

Tijdens de werkzaamheden wordt het aanwezige asbestmateriaal verwijderd. Hierbij zullen geen beschermde verblijfplaatsen worden verstoord of vernield (zie rapportage BME Asbest Consult).

Tijdens de werkzaamheden zullen ook alle spouwmuurankers vervangen worden. Uit onderzoek (zie rapportage [REDACTED]) is namelijk gebleken dat de huidige spouwmuurankers verroest zijn en er veel vervuiling van de spouwmuur is. Dit vormt een gevaar voor de bewoners vanwege instortingsgevaar van de muren. Daarom zullen alle spouwmuurankers vervangen moeten worden.

Tot slot zullen de dakpannen vervangen worden tijdens de werkzaamheden. De huidige dakpannen zijn aan het einde van hun levensduur en zullen vervangen moeten worden om lekkage, vocht- en schimmelproblemen tegen te gaan (zie rapportage Dakota)."

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de bijbehorende rapportages blijkt dat er inderdaad sprake is van verduurzaming en verbetering van de woningen en waarom dit nodig is.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Bij woningen die in eigendom zijn van woningcorporaties (dit zijn zo'n 100.000 woningen) is de verhuurder verantwoordelijk voor het aanpassen van een woning. De geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen zijn, zorgen voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit.

De verduurzaming van bestaande woningen is daarom in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege volksgezondheid en openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

De locaties van de verblijfplaatsen zijn opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking.

- **Gierzwaluw**
 - Bij dit onderzoek is vastgesteld dat er vier vaste verblijfplaatsen van gierzwaluwen in de projectwoningen aanwezig zijn. Er zijn vier nesten aangetroffen bij de projectwoningen.
 - Bij de Heinkuitenhof 13 één onder de eerste en één onder de tweede kantpan links van de nokpan.
 - Eén nest bij de noordelijke kopgevel van Torenlaan 12.
 - Eén nest bij de Heikuitenstraat 12 onder de eerste kantpan links van de nok.
- **Gewone dwergvleermuis**
 - Binnen het projectgebied zijn twee paarverblijfplaatsen aangetroffen. Omdat (vorstvrije) paarplekken ook als tijdelijk winterverblijf of als winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten.

Bij het inventariseren van het plangebied is er afgeweken van het op dat moment van toepassing zijnde Vleermuisprotocol 2017 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017)), hierbij is 75% overzicht van het gebied niet bereikt. Hierdoor is mogelijk een onderschatting gemaakt van het aantal aanwezige zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Om deze onderschatting te corrigeren, wordt er een inschatting gemaakt van het aantal aannemelijke zomerverblijfplaatsen op basis van een betrouwbare berekening, toegepast op de aangetroffen en vastgestelde verblijfplaatsen. Het aantal zomerverblijfplaatsen in het onderzochte plangebied komt hierbij op een aantal van drie zomerverblijfplaatsen uit. Voor dit aantal dient daarom gemitigeerd en gecompenseerd te worden.
- **Laatvlieger (niet-ontheffingsplichtig)**
 - In de onderzochte projectwoningen is één zomerverblijf van de laatvlieger aangetroffen. één zomerverblijfplaats in een projectwoning (Torenlaan 12 ;tweede kantpan rechts van de nok van de zuidelijke kopgevel). Bij de woning waar het laatvliegerverblijf is aangetroffen (Torenlaan 14) en de aangrenzende woning in het huizenblok (Torenlaan 12) zullen geen verstorende of destructieve werkzaamheden plaatsvinden ten opzichte van de aanwezige verblijfplaatsen.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereen dezelfde nestplaats (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018).

Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdocument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017).

Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als ongunstig – ontoereikend.

Over de staat van instandhouding van gierzwaluw zegt u het volgende:

“Gierzwaluwen broeden in door mensen gecreëerde habitats. In Nederland wordt deze (semi)koloniebroeder vooral onder pannendaken en in overstekken aangetroffen. Bij eigen onderzoek van Loo Plan binnen Abcoude is de gierzwaluw regelmatig aangetroffen. De meeste nesten zijn echter geconcentreerd in enkele wijken aangetroffen.

De woningen waar de gierzwaluwen het meest zijn aangetroffen betreft oudere woningen met een pangedekt dak en kopse gevels met gevelpannen.

Volgens de NDFF [Nationale Databank Flora en Fauna] zijn er in de directe omgeving van het projectgebied meerdere gierzwaluwnesten aangetroffen (NDFF, geraadpleegd op 22 februari 2023). In de stadsvogel indicator zijn in het studiegebied geen telresultaten voorhanden. (...)

Afgezien van de bekende waarnemingen uit de NDFF, de stadsvogelindicator en de waarnemingen die tijdens het nader onderzoek zijn gedaan, is er geen informatie beschikbaar over de lokale populatie. Op basis van de informatie die wel beschikbaar is kunnen wij slechts een inschatting maken.”

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuur) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018). Er is momenteel geen aanleiding om aan te nemen dat de regionale of lokale staat van instandhouding in negatieve zin afwijken van de landelijke staat van instandhouding.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen vier nestplaatsen van de gierzwaluw vernielen. Tevens zullen door de werkzaamheden twee paarverblijfplaatsen en drie zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden vernield. Hierbij wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We gaan akkoord met de mitigerende en/of compenserende maatregelen die u voorgesteld heeft. Deze maatregelen staan in bijlage 2 van deze beschikking. In voorschrift 11 tot en met 14 hebben we aanvullende maatregelen opgenomen om de negatieve effecten van de ingreep verder te verzachten.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is. De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Loo Plan en een afschrift van de beschikking aan:

- Cazas Wonen;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente De Ronde Venen.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).
10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. Bij het plaatsen van de tijdelijke en permanente kasten dient er rekening mee gehouden te worden dat de alternatieve verblijfplaatsen:
 - a. binnen een straal van 200 meter van de vastgestelde verblijfplaatsen opgehangen worden;
 - b. op verschillende windrichtingen komen te hangen;
 - c. de in- en uitvliegopening op minimale 3 meter hoogte hebben;
 - d. een vrije aanvliegeroute hebben;
 - e. vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan woningen of vanuit aanwezige ramen);
 - f. buiten bereik liggen van predatoren;
 - g. buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden hangen.
12. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik

genomen zijn door beschermde soorten. Na de realisatie van de permanente voorzieningen dienen ook weer de geldende gewenningsperioden gehanteerd te worden.

13. Zolang de tijdelijke kasten functioneren ter compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen, moeten deze elk half jaar worden gecontroleerd op functionaliteit door deze schoon te maken en, indien nodig, te onderhouden.
14. De permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen daadwerkelijk permanent geschikt te worden gehouden voor vleermuizen. Dit betekent dat de ontheffinghouder verantwoordelijk is voor onderhoud en vervanging van de permanente kasten als de technische levensduur van de kasten is verstreken. De ontheffinghouder kan deze verplichting, gelet op voorschrift 4, overdragen aan een rechtsopvolger.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

15. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Bron: Activiteitenplan Loo Plan van 13 maart 2023

Tabel 3: Samenvatting aangetroffen verblijfplaatsen en mitigerende maatregelen.

Soort	Resultaat inventarisatie	Effecten op aangetroffen soorten	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken ruim vóór de ingreep	Vermijden gevoelige perioden en wegvangen/verjagen tijdens ingreep	Permanente mitigatie
Gierzwaluw	4 nesten	Vernieling huidige verblijfplaatsen. Wijziging toegang huidige verblijfplaatsen. Verstoring huidige verblijfplaats.	Geen tijdelijke voorzieningen toepassen	Niet van toepassing.	Werken buiten periode dat de dieren in Nederland zijn (15 april – 15 augustus).	20 (10x2) prefab maatwerkkasten in overstek van noordoostelijke (en 1 westelijke) kopgevels (Uni-Nestkast Gierzwaluw). Dakvlak toegankelijk maken door op 6 plekken in 10 overstekken een opening geschikt voor gierzwaluwen te maken en de eerste 2 meter vanaf de kopgevel Gripgaas GG2 of vleermuisvriendelijke dampopen folie aan te brengen op het isolatiemateriaal.
Gewone dwergvleermuis	2 paarverblijven		20 muurschalen (type VMT1)	Vóór aanvang werk plaatsen exclusion flaps in combinatie met afdichten van gevelpannen, stootvoegen en overige openingen (tussen 1 september en 15 oktober 2023).	Er wordt tussen 1 september en 15 oktober 2023 ongeschikt gemaakt, buiten de meest kritische periode (kraamperiode van 15 mei – 15 juli en winterperiode van 1 november - 1 april).	36 (18x2) prefab gebufferde inbouwvoorzieningen in overstek van alle kopgevels (Vleermuiskast VML1). Dakvlak toegankelijk maken door op 6 plekken in 36 overstekken een opening geschikt voor vleermuizen te maken en de eerste 2 meter vanaf de kopgevel Gripgaas GG2 of vleermuisvriendelijke dampopen folie aan te brengen op het isolatiemateriaal.

1 Tijdsplanning en werkzaamheden

De definitieve tijdsplanning is afhankelijk van meerdere factoren.
In de onderstaande planning zijn de mitigerende maatregelen en de werkzaamheden weergegeven.

2023

2 februari 2023

Plaatsen 20 muurschalen ([VMTI](#)) (**Voltooid**)

1 september - 15 oktober

Ongeschikt maken woningen door:

- Het plaatsen van exclusion flaps
- Het afdichten van gevel- en kantpannen, stootvoegen en overige openingen
- Plaatsen van gootborstels onder de eerste rij pannen bij de dakgoot en onder nokvorstpannen

Vóór 15 oktober

- Controle op uitvliegende vleermuizen (Loo Plan)
- Natuurvrij verklaring woningen door ecooloog (Loo Plan)

Vanaf natuurvrij verklaring

Start werkzaamheden

- Plaatsen steigers
- Vervangen dak incl. isoleren met een Rc6,3
- Plaatsen PV-panelen
- Herstellen van de schades en vervuiling spouwmuur
- Bij-boren van spouwmuurankers
- Na-isoleren van de spouwmuren met ca 4cm suppaal
- Na-isoleren van de begane grondvloer
- Vervangen van enkel glas door HR++ beglazing
- Mutatie badkamer / keuken / toilet indien nodig
- Schilderwerkzaamheden

Bij Torenlaan 12 en 14 worden alleen de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Plaatsen PV-panelen (eerste 5 pannenrijen, gezien vanaf de kopgevel) vrij houden)
- Herstellen van de schades en vervuiling aan de spouwmuren
- Bij-boren van spouwmuurankers

2024

Q2

Verwachte afronding werkzaamheden

2025

April of tussen 15 augustus en 1 november

Eerste mogelijkheid verwijderen tijdelijke voorzieningen

2025, 2027, 2029

Binnen het zomerseizoen

Monitoring naar de effectiviteit en het gebruik van de laatvlieger maatwerkvoorzieningen

4 Mitigerende maatregelen

4.1 Tijdelijke mitigatie

De locaties van de tijdelijke mitigatie zijn genoteerd in bijlage 4.

4.1.1 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluwen worden geen tijdelijke voorzieningen geplaatst omdat de werkzaamheden aan de woningen met nesten plaatsvinden buiten het broedseizoen. De gierzwaluwen zitten op dat moment in Afrika. Tijdens de werkzaamheden zullen er permanente voorzieningen worden gerealiseerd.

4.1.2 Gewone dwergvleermuis

Binnen het projectgebied zijn 2 paarverblijfplaatsen aangetroffen. Conform de afspraken die met de provincie Utrecht zijn gemaakt over de omgang met het protocol grote gebieden (lit. 11), worden hier 3 zomerverblijven bij opgeteld. Voor deze 5 verblijfplaatsen zijn op 2 februari 2023 20 muurschalen (VMTI) geplaatst (bijlage 4). Hiermee wordt voldaan aan de gewenningsperiode van minimaal zes maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken.

Alle tijdelijke mitigatie voor de vleermuizen is geplaatst binnen het, tijdens het nader onderzoek onderzochte, gebied. De muurschalen zijn alleen geplaatst op locaties waar geen paarterritorium van vleermuizen aanwezig is, behalve als het één van de paarterritoria betreft waarvoor gemitigeerd wordt. Hierdoor is verdringing van bestaande territoria uitgesloten en zijn alle voorzieningen potentieel geschikt.

Alle voorzieningen zijn geplaatst conform het Kennisdocument. Uitgangspunten zijn:

- Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Binnen 200 meter van de aangetroffen verblijfplaatsen.
- Geografische spreiding.
- Variatie in expositie.
- Minimale vrije uitvliegruimte van 3 meter.
- Buiten direct bereik van (straat)verlichting.

4.1.4 Verwijderen tijdelijke mitigatie

Na afronding van de werkzaamheden en de permanente mitigatie én de daarop volgende gewenningstijd van 6 maanden, kunnen de tijdelijke mitigatie verwijderd worden.

Het verwijderen van vleermuiskasten gebeurt buiten de kraamperiode (15 mei – 15 juli) en winterperiode (1 november – 1 april) van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen gebeurt onder begeleiding van een ecooloog.

De ecooloog controleert de vleermuiskasten op vleermuizen, waarna de voorzieningen waarin geen vleermuizen aanwezig zijn kunnen worden verwijderd. Voorzieningen waar vleermuizen in

aanwezig zijn worden voorzichtig ongeschikt gemaakt met een exclusion flap en rugvulling (zie ook het voorbeeld in bijlage 7). Het ongeschikt maken vindt handmatig plaats, zodat de vleermuis niet verstoord wordt door trillingen of geluid (niet boren in de gevel voor het bevestigen van panlatten). Na het ongeschikt maken kunnen de vleermuizen de kasten wel verlaten, maar niet langer terugkeren. De vleermuizen kunnen vanaf dat moment intrekken in de permanente mitigatie.

Na drie avonden van minimaal 10°C worden de vleermuiskasten opnieuw gecontroleerd en, bij afwezigheid van vleermuizen, verwijderd.

4.2 Wijze van ongeschikt maken

Binnen de randvoorwaarden van het werk (afspraken met bewoners, Gemeente, doelen in Klimaatakkoord) is het niet mogelijk om buiten alle kritische perioden te werken en moet een deel van de verblijfplaatsen ruim vóór aanvang van de werkzaamheden ongeschikt worden gemaakt.

De maatregelen die worden getroffen zijn hieronder beschreven en worden in bijlage 7 aan de hand van foto's toegelicht.

Het ongeschikt maken van de woningen is enkel toegestaan na het ontvangen van de ontheffing en buiten de meest kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten en functies van de verblijfplaatsen.

4.2.1 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw worden de projectwoningen niet ongeschikt gemaakt omdat er gewerkt wordt buiten de periode dat de gierzwaluwen in Nederland aanwezig zijn. Het aanwezige nestmateriaal wordt verzameld na het broedseizoen van 2023 en teruggeplaatst vóór 15 april 2024.

4.2.2 Gewone dwergvleermuis

Woningen met vleermuisverblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt tussen 1 september en 15 oktober 2023.

Toegangen tot gevelpannen op kopse zijden worden dichtgezet met panlatten of hoekprofielen. Bij een doorlopende ruimte wordt op maximaal 5 meter afstand van elkaar een [exclusion flap](#) geplaatst als uitgang vanuit een opening (open stootvoegen of onder gevelpannen). Hierdoor hoeven vleermuizen nooit een grote afstand (>2,5 meter) te overbruggen tot een geschikte uitgang. Bij niet doorlopende ruimtes wordt op iedere geschikte opening een exclusion flap geplaatst. Aanwezige stootvoegen en kieren worden dichtgezet met stootvoegborsteltjes, kitrugvulling en exclusion flaps. **PUR-schuim mag niet worden toegepast in verband met mogelijke beschadiging van vleermuizen en het vervuilende karakter.**

Het ongeschikt maken wordt gecontroleerd door een ecooloog van Loo Plan. Voor details van het ongeschikt maken zie bijlage 7.

Minimaal drie dagen na het ongeschikt maken, tijdens voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden (minimaal 10 °C, weinig regen en minder dan 4 Bft), vindt door een ervaren ecooloog van Loo Plan een controle in de avond of ochtend plaats om te controleren of de vleermuizen vertrokken zijn. Als daaruit blijkt dat de vleermuizen vertrokken zijn, worden de woningen 'natuurvrij' verklaard. Wanneer er nog vleermuizen aanwezig blijken te zijn, moeten aanvullende werkzaamheden worden uitgevoerd om ongeschikt te maken en wordt een nieuwe controleronde uitgevoerd. Het materiaal voor het ongeschikt maken wordt na afloop van de werkzaamheden weer verwijderd.

4.3 Permanente mitigatie

De genomen maatregelen volgen de richtlijnen en voorwaarden genoemd in de beschikbare Kennisdocumenten en zijn gebaseerd op de meest actuele kennis. De maatregelen die worden getroffen zijn beschreven in bijlage 5 en 6.

4.3.1 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw wordt het nestmateriaal van bestaande nesten onder ecologische begeleiding na het broedseizoen van 2023 verzameld en wordt ervoor gezorgd dat de toegang tot de nestplaats en de nestplaats zelf na de werkzaamheden ongewijzigd blijven. Vervolgens zal het nestmateriaal onder ecologische begeleiding vóór 15 april 2024 worden teruggeplaatst. Hiermee blijven de 4 aangetroffen nesten intact.

Daarnaast worden op 10 (alle noordoostelijke, en 1 westelijke (hier zit reeds een gierzwaluw nest) kopgevels de eerste 2 meter van het dakbeschoot geschikt gemaakt voor vleermuizen (inclusief laatvlieger), de huismus en de gierzwaluw. Het isolatiemateriaal op het dak wordt voorzien van [Gripgaas GG2](#) of van [vleermuisvriendelijke dampopen folie](#), zodat de dieren grip hebben, niet verstrikt raken in het isolatiemateriaal en het isolatiemateriaal beschermd is. Het dakvlak wordt toegankelijk gemaakt door op minimaal 6 plekken in het overstek aan de muurzijde een opening te maken wat toegang verleend tot het dakvlak. Deze openingen dienen minimaal 3,5 cm bij 5 cm te zijn. Hierdoor kunnen alle genoemde soorten onder het dak vliegen/kruipen. Als laatste worden voor de gierzwaluw ook nog per kopgevels 2 kasten ingebouwd in het overstek (20 voorzieningen, [Uni-Nestkast Gierzwaluw](#)) (bijlage 6, Figuur 24).

Alle voorzieningen worden geplaatst conform het Kennisdocument. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Niet in de volle zon.
- Minimale 3 meter boven maaiveld of objecten.
- Zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaatsen.

Om de nieuwe voorzieningen, die niet nabij de huidige nestlocaties liggen, onder de aandacht te brengen bij de gierzwaluwen, worden lokgeluiden gebruikt. Er worden lokgeluiden afgespeeld bij

de nestgelegenheden in de periode tussen 1 juni en 15 juni, tussen 20:00 en 22:30 uur, bij de nieuwe voorzieningen waar voorheen geen verblijfplaatsen waren.

4.3.2 Gewone dwergvleermuis

Voor de gewone dwergvleermuis zullen in de overstekken van alle kopgevels (18 overstekken) 2 gebufferde prefab inbouwvoorzieningen (1 voorziening per schuine zijde van het dak) gerealiseerd worden (36 voorzieningen, [Vleermuis kast VML1](#)) (bijlage 6, Figuur 25). Deze gebufferde verblijfplaats is ontworpen als jaarrond verblijf voor laatvliegers en is daarnaast geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Verder worden bij alle kopgevels (alle kopgevels m.u.v. Torenlaan 12 en 14 na) de eerste 2 meter van het dakbeschoot geschikt gemaakt voor vleermuizen (inclusief laatvlieger), de huismus en de gierzwaluw. Het isolatiemateriaal op het dak wordt voorzien van [Gripgaas GG2](#) of van [vleermuisvriendelijke dampopen folie](#), zodat de dieren grip hebben, niet verstrikt raken in het isolatiemateriaal en het isolatiemateriaal beschermd is. Het dakvlak wordt toegankelijk gemaakt door op minimaal 6 plekken in het overstek aan de muurzijde een opening te maken wat toegang verleend tot het dakvlak. Deze openingen dienen minimaal 3,5 cm bij 5 cm te zijn. Hierdoor kunnen alle genoemde soorten onder het dak vliegen/kruipen.

Alle voorzieningen worden geplaatst conform de Kennisdocumenten. Uitgangspunten hierbij zijn:

- Variatie in expositie.
- Minimale vrije uitvlieg-/valruimte van 3 meter.
- Buiten direct bereik van (straat)verlichting.
- Geografische spreiding.

4 Locaties tijdelijke mitigatie

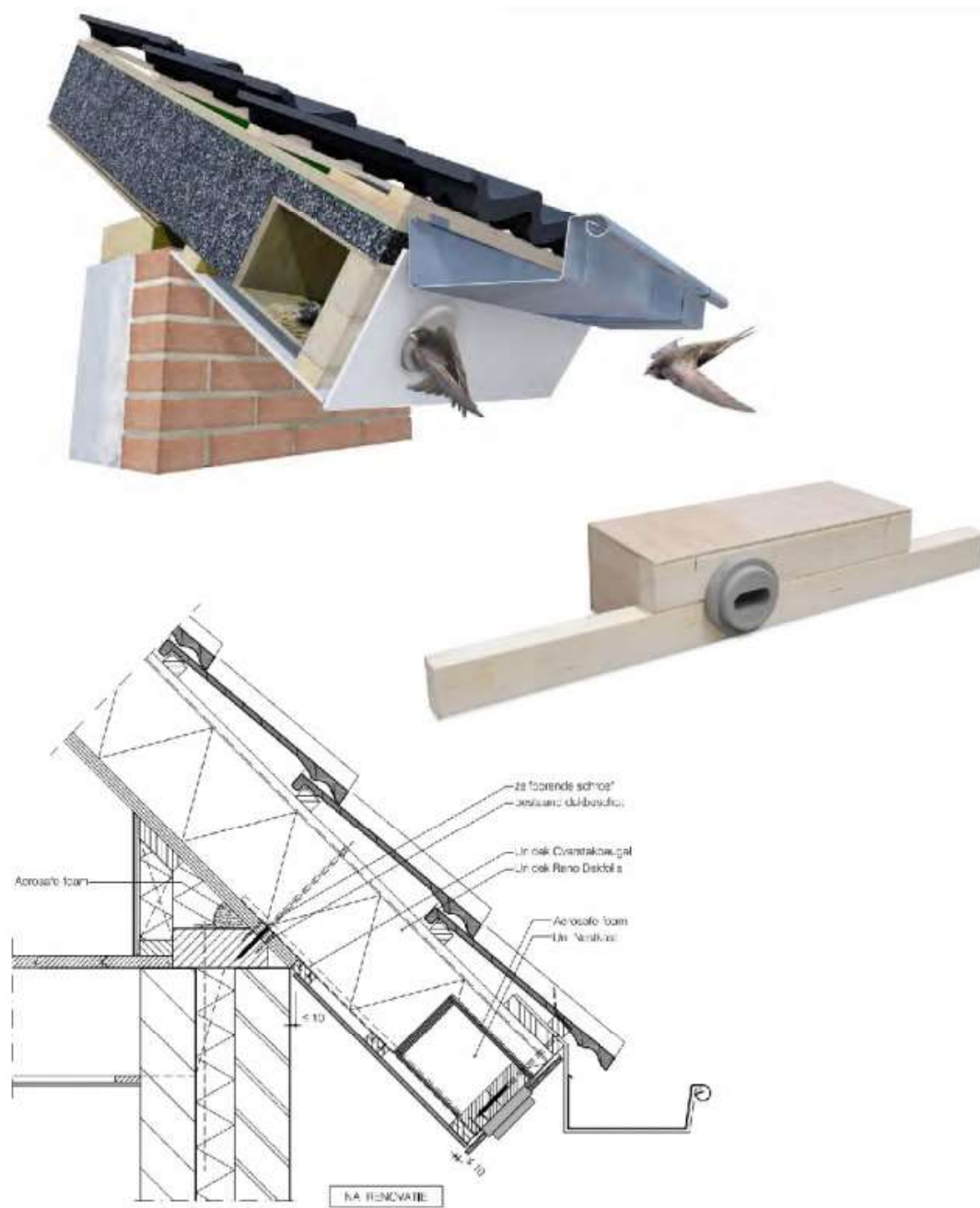

Figuur 4: Locaties tijdelijke mitigatie.

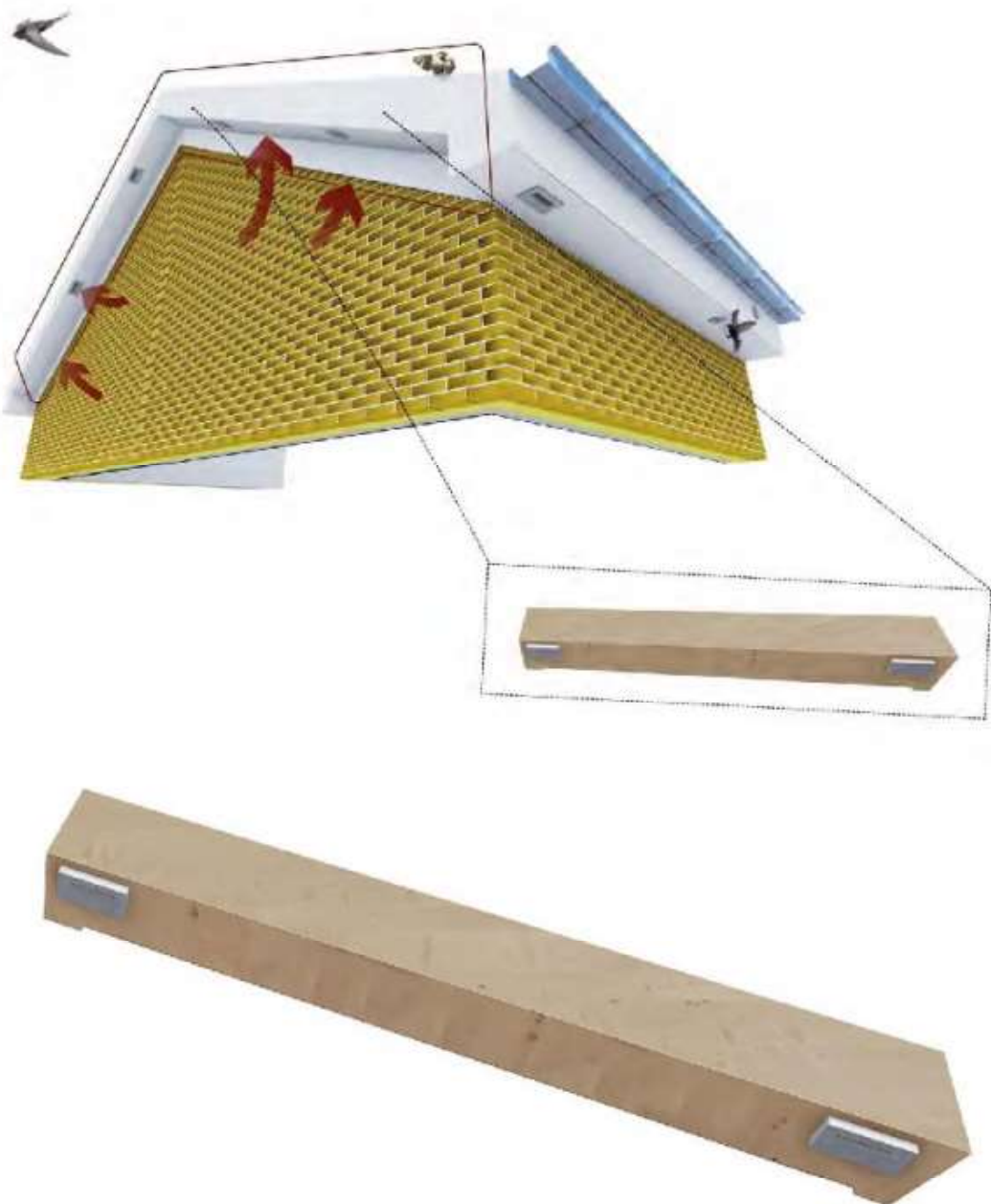
5 Locaties permanente mitigatie

Figuur 23: Geplande locaties permanente mitigatie.

Figuur 24: De Uni-Nestkast Gierzwaluw van Unitura. Deze maatwerkinbouwkast kan o.a. ingebouwd worden in **overstekken**.

Figuur 25: De [Vleermuiskast VML1](#) van Unitura. De gebufferde verblijfplaats is ontworpen als jaarrond verblijf voor laatvliegers en is daarnaast geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze maatwerkinbouwkast kan o.a. ingebouwd worden in overstekken.

Bijlage 3: Locatie plangebied en aangetroffen verblijfplaatsen

Bron: Activiteitenplan Loo Plan van 13 maart 2023

Figuur 3: Aangetroffen verblijfplaatsen beschermde soorten.